

УВОДНА РЕЧ

ХРИШЋАНСТВО И САВРЕМЕНА КУЛТУРА

Питање односа хришћанства и културе од почетка је имало велики значај, пошто се у основи тицало могућности сведочења објаве, односно од Бога предате истине, људима доступне културним и комуникацијским формама и средствима. Хришћани верују да се Исус Христос, остајући Бог, оваплотио у људском телу, у конкретном времену и простору, конкретном историјском тренутку, и самим тим конкретном културном контексту, који је утицао на начин његовог општења са људима и заједницама, као и на начин на који је истину свог јављања преносио свету. Хришћанство је од почетка своје мисије истину своје вере сведочио затеченим културним формама, које је онда постепено преображавало у складу са сопственим потребама.

Однос хришћанства и културе се може сагледавати на онтолошком плану, као однос објаве и културе у општем смислу, односно од Бога откривене истине и људског стваралаштва, затим на комуникацијском плану, који се пре свега огледа у питању хришћанске мисије у свету и историји, и најзад на егзистенцијалном плану, који се тиче напора сваког појединца да преобрази и превлада задате егзистенцијалне претпоставке (датости) у смеру учествовања у (увек) новој божанској стварности. Такође, питање односа хришћанства и културе могуће је поставити као однос према култури уопште и као однос према појединачним културама, посебно оним изван културно-цивилизацијског круга историјски обележеног настанком, развојем и ширењем хришћанства, што отвара значајно питање инкултурације.

Савремена култура, која умногоме одступа од традиционалног поимања улоге, смисла и значаја културе, поставља посебан спознајни, етички и естетички изазов пред читав низ друштвено-хуманистичких дисциплина и пракси, нарочито ако имамо на уму пролиферацију слика, медијску колонизацију целокупног поља јавног општења и развој технологије који прети очувању људског идентитета, па и самом човековом постојању. Савремена култура, у том смислу, ставља нове и подстицајне изазове пред хришћане, односно њихову способност да уверљиво и стваралачки сведоче своју веру без обзира на увек променљиве спољашње околности.

У тематској целини која је пред нама на питање односа хришћанства и културе одговараће теолози, религиолози, философи, теоретичари уметности и културе и теоретичари књижевности, на верујемо подстицајне, продуктивне

и разнолике начине, нудећи нове прилоге даљем истраживању ове у основи неисцрпне теме. Теме која има изузетан значај за културу и друштво у ком живимо, као и за сваког од нас појединачно, били ми верујући или не, али свеједно подједнако уроњени у културу као простор људског стваралаштва и деловања, и подједнако стојећи пред тајном сопственог постојања.

Владимир Коларић
Завод за проучавање културног развитка, Београд

Александар Ђаковац
Универзитет у Београду, Православни богословски факултет